

Versiune anonimată

Traducere

C-879/19 - 1

Cauza C-879/19

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

2 decembrie 2019

Instanța de trimitere:

Sąd Najwyższy (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

19 septembrie 2019

Reclamantă:

FORMAT Urządzenia i Montaż Przemysłowe

Pârâtă:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie (Polonia)

[omissis] **DECIZIA**

Data: 19 septembrie 2019

Sąd Najwyższy [Curtea Supremă] [omissis]

[omissis] [compunerea instanței],

în cauza FORMAT Urządzenia i Montaż Przemysłowe Spółka z o.o., cu sediul în Varșovia,

împotriva Zakład Ubezpieczeń Społecznych, sucursala din Varșovia, cu participarea persoanei interesate, UA

privind aplicabilitatea legislației poloneze în ceea ce privește aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în interiorul Comunității;

[omissis] [mențiuni de ordine procedurală]

I. în temeiul articolul 267 TFUE, sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu următoarea întrebare preliminară:

Noțiunea de persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre, utilizată la articolul 14 punctul 2 prima teză din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, astfel cum a fost modificat și actualizat prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35) și modificat ulterior prin Regulamentul (CE) nr. 1992/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 (JO L 392, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 8, p. 288)), [OR 2] trebuie interpretată în sensul că include o persoană care, în cadrul unuia și aceluiași contract de muncă încheiat cu unul și același angajator, pe durata acestui contract, lucrează pe teritoriul fiecăruia dintre cel puțin două state membre, dar nu simultan ori în paralel, ci pe perioade consecutive de câteva luni?

II. amână ședința.

MOTIVARE

Obiectul întrebării

Întrebarea preliminară adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene vizează interpretarea noțiunii de „persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre” utilizată la articolul 14 punctul 2 prima teză din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, astfel cum a fost modificat și actualizat prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35), și modificat ulterior prin Regulamentul (CE) nr. 1992/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 (JO L 392, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 8, p. 288) și prin Regulamentul (CE) nr. 592/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 (JO L 177, p. 1), (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71”).

Întrebarea a fost adresată în cadrul unui litigiu între societatea Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe Sp. z o.o. (denumită în continuare „societatea Format”), cu participarea unuia dintre angajații acesteia, UA (denumit în continuare „persoana interesată”), și Zakład Ubezpieczeń Społecznych (denumit în

continuare „ZUS” sau „casa de pensii”), privind aplicarea legislației poloneze în ceea ce privește aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în interiorul Comunității.

[OR 3]

Cadrul juridic

Articolul 1 litera (h) din Regulamentul nr. 1408/71 prevede că, în scopul aplicării acestuia, termenul „rezidență” înseamnă ședere permanentă.

Articolul 13 din Regulamentul nr. 1408/71, intitulat „Reguli generale” care face parte din Titlu II intitulat „Stabilirea legislației aplicabile”, prevede:

„(1) Sub rezerva articolelor 14c și 14f, persoanele cărora li se aplică prezentul regulament se află sub incidența legislației unui singur stat membru. Această legislație se stabilește în conformitate cu dispozițiile prezentului titlu.

(2) Sub rezerva articolelor 14-17:

(a) persoana care desfășoară o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru se supune legislației statului respectiv chiar dacă își are domiciliul pe teritoriul altui stat membru sau dacă întreprinderea sau angajatorul la care persoana este încadrată își are sediul social sau adresa pe teritoriul altui stat membru;

[...]

(f) persoana căreia nu îi mai este aplicabilă legislația unui stat membru, fără ca legislația altui stat membru să îi fie aplicabilă în conformitate cu una dintre regulile stabilite în paragrafele anterioare sau în conformitate cu una dintre excepțiile sau dispozițiile speciale stabilite la articolele 14-17, face obiectul legislației statului membru pe teritoriul căruia are reședința în conformitate exclusiv cu dispozițiile legislației respective.”

Articolul 14 din Regulamentul nr. 1408/71, intitulat „Reguli speciale aplicabile persoanelor, altele decât marinarii, care desfășoară o activitate salariată”, prevede:

„Articolul 13 alineatul (2) litera (a) se aplică sub rezerva următoarelor excepții și împrejurări:

1. (a) persoana care desfășoară o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru în serviciul unei întreprinderi de care aparține în mod obișnuit și care este detașată de întreprinderea respectivă pe teritoriul altui stat membru pentru a presta o muncă acolo pentru întreprinderea respectivă continuă să se supună legislației primului stat membru, dacă durata preconizată a detașării nu **[OR 4]** depășește 12 luni și dacă nu este trimisă să înlocuiască o altă persoană a cărei detașare s-a încheiat;

[...]

2. legislația aplicabilă unei persoane care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre se stabilește după cum urmează:

(a) persoana care este membră a personalului navigant al unei întreprinderi care desfășoară, pe seama altei persoane sau pentru sine, servicii internaționale de transport feroviar, rutier, aerian sau fluvial de pasageri sau de marfă și are sediul social pe teritoriul unui stat membru face obiectul legislației acestui stat [...]

(b) persoana, alta decât cele prevăzute la litera (a), se supune:

(i) legislației statului membru pe al cărui teritoriu are reședința, dacă își desfășoară activitatea parțial pe acel teritoriu sau dacă aparține mai multor întreprinderi sau mai multor angajatori care își au sediul social pe teritoriul unor state membre diferite;

(ii) legislației statului membru unde se află sediul întreprinderii sau angajatorului care l-a încadrat în muncă, dacă nu are reședința pe teritoriul niciunuia dintre statele membre unde își desfășoară activitatea”.

Articolul 12a (5) punctul 4 din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului nr. 1408/71, astfel cum a fost modificat și actualizat prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35) și modificat ulterior prin Regulamentul (CE) nr. 311/2007 (JO L 82, p. 6) și prin Regulamentul (CE) nr. 120/2009 din 9 februarie 2009 L 39 p. 29 (denumit în continuare „Regulamentul nr. 574/72”), intitulat „Norme aplicabile în raport cu persoanele prevăzute la articolul 14 alineatele (2) și (3), articolul 14a alineatele (2)-(4) și articolul 14c din regulamentul, care exercită în mod normal o activitate salariată sau independentă pe teritoriul a două sau mai multe state membre”, prevede:

[OR 5]

„Pentru aplicarea dispozițiilor articolului 14 alineatele (2) și (3) [a se citi «punctele 2 și 3»], ale articolului 14a alineatele (2)-(4) [a se citi «punctele 2-4»] și ale articolului 14c din regulamentul, sunt aplicabile următoarele norme:

[...]

4. (a) Dacă, în conformitate cu dispozițiile articolului 14 alineatul (2) [a se citi «punctul 2»] litera (b) punctul (ii) din regulamentul, persoana care nu are reședința pe teritoriul niciunuia dintre statele membre unde își desfășoară activitatea se supune legislației statului membru pe al cărui teritoriu se află sediul sau domiciliul întreprinderii sau angajatorului al cărui angajat este persoana respectivă, instituția desemnată de autoritatea competentă a celui de-al doilea stat membru eliberează

lucrătorului salariat un certificat care să ateste că acesta se supune legislației aceluși stat și trimite o copie instituției desemnate de autoritatea competentă a oricărui stat membru:

- (i) pe teritoriul căruia lucrătorul salariat își desfășoară o parte din activitate;
  - (ii) pe teritoriul căruia lucrătorul salariat are reședința.
- (b) Dispozițiile alineatului (2) litera (b) se aplică prin analogie.

Situația de fapt, obiectul litigiului și procedura jurisdicțională

1. Prin decizia din 13 februarie 2008, în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) și punctul 2 litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71, ZUS a refuzat să elibereze persoanei interesate, UA, lucrător angajat al societății Format, un certificat aferent formularului E 101 din care să rezulte că, în perioada 23 decembrie 2007-31 decembrie 2009, aceasta era supusă regimului polonez de securitate socială, motivând decizia respectivă prin faptul că UA presta munca pe teritoriul altor state membre ale Uniunii Europene decât Polonia.
2. Prin hotărârea din 11 aprilie 2011 [*omissis*] Sąd Okręgowy w Warszawie [Tribunalul Regional din Varșovia] a respins acțiunile împotriva deciziei casei de pensii formulate de societatea Format și de persoana interesată.
3. Sąd Okręgowy [Tribunalul Regional] a stabilit că persoana interesată este angajatul societății Format cu sediul în Polonia, reședința acesteia se află în Polonia, în perioada 5 noiembrie 2007-6 ianuarie 2008 a lucrat în Marea Britanie, iar începând cu 7 ianuarie 2008 a continuat să lucreze în Franța; UA [OR 6] a prestat munca în ambele state membre pe baza aceluiași contract de muncă pe durata determinată în perioada 20 octombrie 2006-31 decembrie 2009.
4. Potrivit Sąd Okręgowy [Tribunalul Regional], în speță nu este aplicabil articolul 14 punctul 2 litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71, întrucât această dispoziție nu vizează decât persoanele care lucrează în același timp pentru un singur angajator în mai multe state membre; persoana interesată nu este o persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre, în sensul articolului 14 punctul 2 litera (b) din regulamentul menționat. Astfel, această dispoziție vizează lucrătorii care nu sunt menționați la articolul 14 punctul 2 litera (a), a căror activitate implică deplasări frecvente între teritoriile statelor membre în cadrul exercitării responsabilităților de serviciu. Or, acesta a exercitat o activitate permanentă inițial în Marea Britanie, iar ulterior în Franța.
5. Sąd Okręgowy [Tribunalul Regional] a constatat că persoana interesată, în cadrul unui contract de muncă încheiat cu societatea [Format] nu era o persoană „care desfășoară în mod obișnuit” o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre, ci timp de mai multe luni își desfășura activitatea pe teritoriul

unui singur stat membru, astfel încât îi era aplicabil articolul 13 alineatul (2a) din Regulamentul nr. 1408/71.

6. Prin hotărârea din 23 ianuarie 2018, Sąd Apelacyjny w Warszawie [Curtea de Apel din Varșovia] a respins apelul formulat de societatea Format împotriva acestei hotărâri a instanței de prim grad.
7. În ceea ce privește interpretarea expresiei „persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre”, Sąd Apelacyjny [Curtea de Apel], invocând hotărârea din 5 noiembrie 2009 a Sąd Najwyższy [Curtea Supremă] II UK 99/09, a decis că prevederile articolului 14 punctul 2 litera (b) punctul (ii) din regulamentul vizează persoana angajată de un singur angajator care își desfășoară activitatea pe teritoriul mai multor state membre, iar munca este efectuată în aceste state, condiția necesară fiind ca reședința angajatului să nu coincidă cu locul unde acesta își exercită munca. Instanța a considerat că această dispoziție privește locurile de muncă legate de șederi multiple de scurtă durată în mai multe state membre. Prin urmare, noțiunea de persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre se referă la o persoană care lucrează în același timp în mai multe state membre pentru un angajator care își desfășoară activitatea în mai multe state membre; „prin urmare, este importantă [OR 7] desfășurarea activității în același timp în mai multe state membre (adică simultan)”.
8. În continuare, invocând Hotărârea Curții de Justiție din 4 octombrie 2012, Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe (C-115/11, EU:C:2012:606), Sąd Apelacyjny [Curtea de Apel] a decis că „din domeniul de aplicare personal stabilit la articolul 14 punctul 2 din regulamentul se exclude cazul în care desfășurarea unei activități salariate pe teritoriul unui singur stat membru constituie regimul normal al persoanei interesate, adică prezentul caz”. În opinia Sąd Apelacyjny [Curtea de Apel], termenul acesta nu include situațiile când desfășurarea unei activități salariate pe teritoriul unui singur stat membru constituie regimul normal al persoanei interesate.
9. Potrivit Sąd Apelacyjny [Curtea de Apel], regimul normal al UA consta în desfășurarea activității salariate pe teritoriul unui singur stat membru. Având în vedere durata perioadei de muncă în fiecare stat membru (mai multe luni în Marea Britanie și în Franța), ce are legătură cu natura muncii acestuia (lucrări de construcții) și cu profilul societății [Format] (lucrări de construcții în mai multe state membre), nu există dificultăți în stabilirea legislației aplicabile potrivit principiului general.
10. Societatea Format a formulat recurs împotriva hotărârii Sąd Apelacyjny [Curtea de Apel] la Sąd Najwyższy [Curtea Supremă], invocând încălcarea articolului 14 punctul 2 litera (b) punctul (ii) din Regulamentul nr. 1408/71 și a articolului 12a punctul 4 din Regulamentul nr. 574/72, precum și solicitând sesizarea Curții de Justiție cu următoarea întrebare preliminară: în cazul în care un lucrător angajat al unei întreprinderi cu sediul într-un stat membru desfășoară o activitate salariată pe

baza unui singur contract de muncă încheiat cu acest angajator/această întreprindere alternativ (în alternanță, pe rând) pe șantiere (în unitățile, centrele, sucursalele) de pe teritoriul a cel puțin alte două state membre, reședința acestuia neaflându-se pe teritoriul acestora, sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 14 punctul 2 litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71 în vederea aplicării, pe durata contractului, a legislației primului stat membru?

Cu privire la întrebarea preliminară

[OR 8]

11. În cadrul examinării recursului formulat de societatea Format, Sąd Najwyższy [Curtea Supremă] exprimă îndoieli privind interpretarea articolului 14 punctul 2 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului în ceea ce privește sintagma utilizată în această dispoziție: „persoana care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre”. Sąd Najwyższy [Curtea Supremă] adresează această întrebare Curții de Justiție pentru a stabili dacă articolul 14 punctul 2 din Regulamentul nr. 1408/71 trebuie interpretat în sensul că, în împrejurări similare cu cele în discuție în cauza cu care este sesizată Sąd Najwyższy [Curtea Supremă], o persoană care, pe baza unui singur contract de muncă în care locul de muncă este indicat ca fiind pe teritoriul mai multor state membre, iar pe durata acestui contract lucrează pe teritoriul fiecăruia din aceste state membre, nu simultan sau în paralel, ci pentru două perioade consecutive de câteva luni, intră sub incidența noțiunii de „persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre”, în sensul acestei dispoziții.
12. În Hotărârea din 4 octombrie 2012, Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe (C-115/11, EU:C:2012:606), Curtea de Justiție a statuat că articolul 14 punctul 2 litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71 trebuie interpretat în sensul că, în circumstanțe precum cele din acțiunea principală, o persoană care, în cadrul unor contracte de muncă succesive în care locul de muncă este indicat ca fiind pe teritoriul mai multor state membre, nu lucrează în realitate, pe durata fiecărui contract, decât pe rând, pe teritoriul unuia singur dintre aceste state nu se poate încadra în noțiunea de „persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre” în sensul acestei dispoziții.
13. În opinia Sąd Apelacyjny [Curtea de Apel], circumstanțele prezentei cauze se deosebesc de circumstanțele cauzei în care Sąd Apelacyjny w Warszawie [Curtea de Apel din Varșovia] a sesizat Curtea de Justiție cu o întrebare preliminară soluționată în cauza C-115/11. În primul rând, persoana interesată și-a desfășurat activitatea pe teritoriul a două state membre în cadrul unui singur contract de muncă, în timp ce W. Kita și-a desfășurat activitatea salariată în mai multe state [OR 9] membre în cadrul unor contracte de muncă succesive; în al doilea rând, persoana interesată a lucrat pe teritoriul mai multor state membre în cadrul unui

singur contract pentru perioade succesive, iar W. Kita a lucrat în realitate, pe durata fiecărui contract, pe rând, pe teritoriul unui singur stat din cele menționate.

14. În consecință, Hotărârea Curții de Justiție din 4 octombrie 2012, *Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe* (C-115/11, EU:C:2012:606), nu clarifică îndoielile menționate la punctul 11 în ceea ce privește interpretarea articolului 14 punctul 2 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului în lumina împrejurărilor speței. Or, în continuare nu este clar dacă noțiunea de „persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre” în sensul articolului 14 punctul 2 din Regulamentul nr. 1408/71 „privește, alături de lucrătorii care desfășoară activități salariate în același timp pe teritoriul a mai mult de un stat membru, și pe lucrătorii care [...] sunt obligați să desfășoare munca în mai multe state membre, fără a fi necesar ca munca să fie desfășurată în mai multe state membre în același timp sau aproape simultan” (a se vedea Hotărârea din 4 octombrie 2012, C-115/12, punctul 35).
15. În circumstanțele din speță, în special, se ridică problema dacă noțiunea de persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre privește doar persoanele care, pe baza și în cursul unui singur contract de muncă, „în același timp sau aproape simultan”, lucrează „în paralel” pe teritoriul mai multor state membre sau și persoanele care, pe baza și în cursul unui singur contract de muncă, desfășoară activitatea salariată alternativ (succesiv, pe rând) în mai multe state membre.
16. Prin urmare, trebuie luat în considerare că, din punctul 19 din Hotărârea Curții de Justiție din 12 iulie 1973, *Hakenberg* (13/73, EU:C:1973:92), reiese că noțiunea de persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată privește persoanele aflate într-un raport de muncă cu caracter coerent și continuu care se desfășoară fie simultan, fie în perioade succesive, pe teritoriul mai multor state membre, dar nu privește persoanele care, pe baza unui contract de muncă, lucrează o perioadă pe teritoriul unui stat membru, iar ulterior, pe baza unui alt [OR 10] contract de muncă, lucrează într-un alt stat membru. În lumina acestei hotărâri, desfășurarea obișnuită a unei activități salariate este înțeleasă în sens larg drept exercitarea muncii „în același timp sau în perioade succesive” în mai multe state membre.
17. Această opinie coincide cu cea a Sąd Najwyższy [Curtea Supremă], care, în hotărârea din 3 aprilie 2019 în cauza II UK 576/17 privind o acțiune formulată de societatea *Format* împotriva *ZUS* cu participarea persoanei interesate *T. K.*, referitoare la solicitarea eliberării unui certificat aferent formularului E101, a decis că „din interpretarea dată de Hotărârea CJUE din 4 octombrie 2012, C-115/11 [...] nu reiese că articolul 14 punctul 2 din Regulamentul [...] nr. 1408/71 vizează (de asemenea) persoanele care, în cadrul unui contract de muncă, sunt obligate să lucreze în mod permanent în mai multe state membre (activitate constând în îndeplinirea succesivă sau în alternanță a unor sarcini de serviciu în mai multe state membre)”.

- [18]. Adoptând interpretarea noțiunii de persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată, în sensul articolului 14 punctul 2 din Regulamentul nr. 1408/71, menționate la punctele 16 și 17, Sąd Najwyższy [Curtea Supremă] ar trebui să admită recursul formulat de societatea Format, având în vedere baza similară a acestora, și anume, faptul că noțiunea menționată trebuie interpretată în sensul că include și persoanele care desfășoară o activitate salariată „pe baza unui singur contract de muncă încheiat cu acest angajator/această întreprindere alternativ (în alternanță, pe rând) pe șantiere (în unitățile, centrele, sucursalele) de pe teritoriul a cel puțin alte două state membre”.
- [19]. În hotărârea din 17 octombrie 2018 în cauza II UK 305/17 privind o acțiune formulată de societatea Format împotriva ZUS cu participarea persoanei interesate, J.O., privind aplicabilitatea legislației poloneze în ceea ce privește aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în interiorul Comunității, Sąd Najwyższy [Curtea Supremă] a prezentat o altă interpretare a noțiunii de persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre decât cea prezentată la punctele 16-17; aceasta a decis că articolul 14 punctul 2 din Regulamentul 1408/71 „este aplicabil doar angajaților pentru care situația «obișnuită» constă în desfășurarea activității salariate pe teritoriul a două sau mai multe state membre, deci activitatea menționată ar trebui fie efectuată simultan, iar nu succesiv, pentru o perioadă îndelungată pe teritoriul fiecărui stat membru în cauză, deoarece în acest ultim caz angajatul desfășoară «în mod obișnuit» activitatea salariată pe [OR 11] teritoriul unui singur stat membru, chiar dacă, în anumite perioade, schimbă statul în care o desfășoară”.
- [20]. Dacă se reține o interpretare precum cea care cum reiese de la punctul 17 de mai sus, recursul formulat de Format trebuie respins.
- [21]. Sesizând Curtea de Justiție cu prezenta întrebare preliminară, inclusiv pentru evitarea stabilirii în Polonia a unei jurisprudențe neconforme cu normele de drept al Uniunii (a se vedea Hotărârea din 15 septembrie 2005, Intermodal Transports, C 495/03, EU:C:2005:552, punctul 38, și Hotărârea din 12 iunie 2008, Gourmet Classic, C-458/06, EU:C:2008:338, punctul 32), Sąd Najwyższy [Curtea Supremă] susține interpretarea articolului 14 punctul 2 din Regulamentul nr. 1408/71 propusă în hotărârea din 17 octombrie 2018 în cauza II UK 305/17.

[omissis]